

Investigating the factor analysis, reliability, and validity of the multidimensional student's life satisfaction scale

Sadati-Firoozabadi S. *PhD*✉

✉ *Exceptional Psychology Department, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran*

Received: 2013.4.15 Accepted: 2015.3.7

Abstract

Introduction: The purpose of this study was to investigate the factor structure, validity and reliability of the multidimensional student's life satisfaction.

Method: This study had a correlation design. The sample consisted of 677 high school students which were selected by a multi stage cluster sampling in Shiraz city. The participants completed the multidimensional student's life satisfaction scale. Data were analyzed by using factor analyses and correlation.

Results: By using the alpha Cronbach's the internal consistency of this scale were, 0/86, 0/81, 0/83, 0/79 and 0/76 for self, family, school, friend and environment living life satisfaction and the mean of three week test- retest coefficient was 0.82. The results of the factor analysis revealed that MSLS is a multidimensional instrument with five distinct and related factors including self, family, school, friends and environment living satisfaction. In addition, goodness of fit indices of confirmatory factor analysis confirmed the 5 extracted factors.

Conclusion: The multidimensional student's life satisfaction scale (MSLS) has an appropriate reliability and validity and is a suitable scale for research and clinical applications.

Keywords: Life Satisfaction, Reliability, Validity, Factor Analysis

بررسی تحلیل عاملی، اعتبار و روایی مقیاس چند بعدی رضایت از زندگی دانش‌آموزی

سمیه ساداتی فیروزآبادی ✉

✉ گروه روانشناسی کودکان استثنایی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۲/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱/۲۶

چکیده

مقدمه: هدف پژوهش حاضر، تبیین شاخص‌های روانسنجی نسخه فارسی مقیاس چند بعدی رضایت از زندگی دانش‌آموزان بوده است. **روش:** روش تحقیق از نوع همبستگی بود. ۶۷۷ دانش‌آموز به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از دبیرستان‌های شهر شیراز انتخاب شدند و به تکمیل مقیاس چند بعدی رضایت از زندگی پرداختند. داده‌های بدست آمده به شیوه تحلیل عاملی و همبستگی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: به منظور تعیین اعتبار آزمون از دو روش بازآزمایی و همسانی درونی استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی نشان داد که این مقیاس دارای پنج مؤلفه رضایت از خود، دوستان، مدرسه، خانواده و رضایت از محیط می‌باشد. بعلاوه، شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تاییدی وجود عوامل پنجگانه را تایید کرد. نتایج همسانی درونی برای پنج مؤلفه ذکر شده با استفاده از آلفای کرونباخ برابر ضرایب ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۷۹/۸۳، ۰/۷۶ و ۰/۸۲ بود که حاکی از اعتبار مناسب آزمون است. بعلاوه نتایج نشان داد بین دو بار اجرا مقیاس بعد از سه هفته میانگین ضریب همبستگی ۰/۸۲ بدست آمد.

نتیجه‌گیری: مقیاس چند بعدی رضایتمندی از زندگی دارای اعتبار و روایی مناسبی است و از این مقیاس می‌توان در موقعیت بالینی و پژوهشی استفاده نمود.

کلید واژه‌ها: رضایتمندی از زندگی، اعتبار، روایی، تحلیل عاملی

مقدمه

در سال‌های قبل و بعد از جنگ جهانی دوم، تمرکز روان‌شناختی بیشتر بر شرایط مرضی و روان‌نادرستی بوده است. اما با ظهور مکتب انسان‌گرایی و نظریه مازلو در سال ۱۹۶۰ تمایل به تحقیقات درباره جنبه‌های مثبت وجودی انسان رو به فزونی گرفت. محققان زیادی سعی کردند این جنبه‌های مثبت را مورد ارزیابی قرار دهند. به خصوص از زمانی که سلیگمن ریا ست انجمن روان‌شناسی آمریکا را بر عهده گرفت، پژوهش در زمینه جنبه‌های مثبت وجودی انسان بیشتر مورد توجه واقع شد [۱]. یکی از سازه‌های مهم در روانشناسی مثبت نگر سازه بهزیستی است [۲، ۳]. بهزیستی دارای دو مؤلفه کلی شامل مؤلفه عاطفی و مؤلفه شناختی می‌باشد. مؤلفه عاطفی شامل دو بعد، داشتن عواطف مثبت و نداشتن عواطف منفی است. بر اساس مؤلفه عاطفی، افراد با احساس بهزیستی بالا عمدتاً هیجان‌ات مثبت را تجربه می‌کنند و وقایع زندگی خود را مثبت ارزیابی می‌کنند؛ در حالی که افراد با احساس بهزیستی پایین وقایع زندگی خود را نامطلوب ارزیابی می‌کنند و بیشتر هیجان‌ات منفی نظیر خشم، اضطراب و افسردگی را تجربه می‌نمایند [۴-۶]. در ارتباط با مؤلفه شناختی، مفهوم رضایت از زندگی مطرح است. رضایت از زندگی به عنوان قضاوت شناختی در مورد کیفیت زندگی فرد به طور عام و خاص تعریف شده است [۷]. باید متذکر شد که این سه مؤلفه بهزیستی، باهم در ارتباط می‌باشند. در مجموع بهزیستی نوعی احساس مثبت و رضایت‌مندی عمومی از خود و دیگران در حوزه‌های مختلف نظیر خانواده، شغل و ازدواج، تعریف شده است. عواطف به عنوان انباشت پاسخ‌های هیجانی به موقعیت خاص تعریف شده است؛ در صورتی که شاخص رضایت از زندگی به عنوان مؤلفه شناختی و ارزیابی شناختی تعریف شده است [۴، ۵]. ارزیابی کلی از زندگی یا ارزیابی از جنبه‌های خاص از زندگی مانند روابط با دوستان، خانواده، جزء مؤلفه‌های رضایت از زندگی می‌باشد. گزارشی که افراد از میزان رضایت از زندگی خود می‌دهند. بر اساس مقایسه بین معیارهای که خودتعیین کرده‌اند و معیارهای که از شرایط زندگی درک کرده‌اند، می‌باشد. مؤلفه رضایت از زندگی پایدارتر از جنبه‌های عاطفی می‌باشد [۷، ۸]. رضایت از زندگی پایین با نشانگان افسردگی، رفتارهای خشونت‌گرا و مشکلات اجتماعی و روان‌شناختی مانند خودکشی، تفکرات خودکشی، عزت نفس پایین و روابط شکننده بین فردی در ارتباط است [۹، ۱۰]. در صورتی که رضایت بالا از زندگی عامل مهمی برای رشد، حفظ سلامت و پیشگیری از بسیاری از اختلالات روانشناختی است [۱۰، ۱۱].

برای اندازه‌گیری رضایت از زندگی ابزارهای مختلفی طراحی شده است که می‌توان به بیان سه مقیاس اشاره کرد: الف- مقیاس رضایت‌مندی از زندگی دانش‌آموزان هیونبر: شامل هفت گویه می‌باشد و برای گروه سنی ۱۸-۷ مناسب می‌باشد. ب- مقیاس چندبعدی رضایت‌مندی از زندگی دانش‌آموزان: این مقیاس دارای ۴۰ ماده است که ۵ بعد رضایت از خود، رضایت از خانواده، دوستان،

رضایت در مدرسه و رضایت از زندگی و محله را اندازه می‌گیرد. ج- مقیاس کوتاه چندبعدی رضایت‌مندی از زندگی دانش‌آموزان: این همان مقیاس چندبعدی رضایت‌مندی از زندگی دانش‌آموزان است که به جای ۴۰ آیت، هیونبر آن را مختصر کرده و ۵ آیت بر اساس ۵ بعد آزمون طراحی کرده است [۱۲]. هیونبر [۱۲، ۱۳] در مدل نظری خود، رضایت از زندگی را سازه‌ای چند بعدی می‌داند به همین منظور وی برای ارزیابی رضایت از زندگی در دانش‌آموزان ابزاری ساخته که ۵ بعد رضایت از زندگی را می‌سنجد که این ابعاد عبارتند از: رضایت از خود، رضایت‌مندی از خانواده، دوستان، رضایت در مدرسه و رضایت از زندگی محیطی و محله.

ویژگی‌های روانسنجی این مقیاس توسط پژوهش‌های زیادی مورد مطالعه قرار گرفته است از جمله [۱۲-۱۴]. نتایج پژوهش‌ها نشان داده‌اند که اعتبار این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۸۸ برای ۵ حوزه و از ۰/۹۳ تا ۰/۹۰ برای نمره کل می‌باشد. همچنین اعتبار آن با استفاده از بازآزمایی در دامنه‌ای از ۰/۹۰ تا ۰/۷۰ گزارش شده است [۱۳، ۱۵، ۱۶]. روایی آن نیز با استفاده از همبستگی این مقیاس با سایر مقیاس‌های سنجش بهزیستی مطلوب گزارش شده است [۱۷].

با این وجود، ذکر این نکته لازم است که برای بررسی مفهوم رضایت از زندگی نیاز به مطالعات بین فرهنگی می‌باشد چرا که فرهنگ بر روی رشد شناختی، هیجانی و اجتماعی دانش‌آموزان و سلامت آن‌ها در خانه و مدرسه اثر می‌گذارد. لذا با توجه به مباحث ذکر شده، بررسی ویژگی‌های روانسنجی ابزار مبتنی بر بافت ایرانی امری ضروری است، زیرا اگر ابزار از مشخصه‌های مطلوب برای سنجش رضایت از زندگی برخوردار نباشد، نتایج بدست آمده از لحاظ علمی قابل اتکا نیست. لذا پژوهش حاضر به رواسازی و اعتباریابی و بررسی ساختار عاملی رضایت از زندگی در دانش‌آموزان شیراز می‌پردازد.

روش

روش تحقیق از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دبیرستانی شهر شیراز تشکیل می‌دهد. برای انتخاب نمونه، با توجه به نظر متخصصان ناحیه ۲ و ۳ آموزش و پرورش شهر شیراز، فهرست اسامی مدارس متوسطه (دخترانه و پسرانه) این ناحیه بررسی شد و ۸ مدرسه از بین آنها به صورت تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. دانش‌آموزان یک کلاس از هر کدام از پایه‌های اول تا سوم متوسطه در مدرسه‌ای که دارای چندین کلاس در پایه‌های مختلف بودند، به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای به عنوان آزمودنی‌های پژوهش حاضر مشخص شدند که مقیاس را تکمیل می‌کردند. مقیاس در اختیار ۷۲۵ دانش‌آموزان متوسطه قرار داده شد که تعداد ۴۸ مقیاس به دلیل مخدوش بودن از نمونه کنار گذاشته شدند و بدین‌سان کل شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر ۶۷۷ نفر (۳۸۱ دختر و ۲۹۶ پسر) بودند. کلیه شرکت‌کنندگان در پژوهش به مقیاس چند بعدی رضایت‌مندی از زندگی

پاسخ دادند.

مقیاس رضایت از زندگی هیوبنر: ابزاری که ساختار و اعتبار آن مورد بررسی قرار گرفت، مقیاس رضایت از زندگی هیوبنر بود [۱۱]. این مقیاس یک ابزار خود گزارشی برای سنجش رضایت از زندگی کودکان و نوجوانان سن ۸ تا ۱۸ سال ساخته شده است. این مقیاس دارای ۴۰ گویه می باشد و بصورت طیف لیکرتی ۵ درجه ای می باشد. این مقیاس رضایتمندی ذهنی دانش‌آموز را در ۵ حوزه (خانواده، دوستان، مدرسه، محیط زندگی و خود فرد) مورد ارزیابی قرار می‌دهد که هر حوزه شامل چندین گویه می‌باشد. میزان آلفای کرونباخ در مطالعات بین ۰/۶۴ تا ۰/۸۸ گزارش شده است. همچنین نتایج تحلیل عاملی نیز گویا ۵ عامل می‌باشد [۱۳، ۱۶، ۱۷]. به منظور اجرای ابزار و روانسازای آن ابتدا مقیاس توسط دو نفر از متخصصان زبان انگلیسی به فارسی برگردانده شد، سپس ترجمه برگردان انجام شد. مشکلات مربوط به ترجمه گویه‌ها بررسی و رفع شد. یک مطالعه مقدماتی مقیاس ترجمه شده در اختیار یک نمونه ۴۰ نفری از دانش‌آموزان قرار گرفت. پس از جمع‌آوری مقیاس‌ها واژگانی که برای دانش‌آموزان قابل فهم نبود بازنویسی شد و با نزدیکترین واژه جایگزین گردید. مقیاس اصلاح شده نهایی در اختیار ۷۲۵ نفر از دانش‌آموزان قرار داده شد که تعداد ۴۸ مقیاس به دلیل مخدوش بودن از نمونه کنار گذاشته شدند و بدین‌سان کل شرکت کنندگان در پژوهش حاضر ۶۷۷ نفر (۳۸۱ دختر و ۲۹۶ پسر) بودند که به مقیاس چند بعدی رضایتمندی از زندگی پاسخ دادند.

یافته‌ها

اعتبار مقیاس رضایت از زندگی هیوبنر: به منظور بررسی اعتبار از روش آلفای کرونباخ و دوباره سنجی استفاده شد. نتایج ضرایب آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های رضایت از خود، خانواده، مدرسه، دوستان و رضایت از خود به ترتیب ضرایب آلفای ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۸۳، ۰/۷۹ و ۰/۷۶ بدست آمد. به منظور بررسی اعتبار به روش دوباره سنجی مقیاس دوبار به فاصله زمانی ۲۰ روز روی یک گروه نمونه اجرا شد که میانگین همبستگی در دوبار اجرا برای مؤلفه‌های رضایت از زندگی ۰/۸۲ بدست آمد که این این مساله نشانگر اعتبار این مقیاس دارد.

روایی مقیاس رضایت از زندگی هیوبنر: جهت بررسی روایی نسخه فارسی رضایت از زندگی قبل از تحلیل عاملی لازم بود وجود رابطه هم خطی چندگانه بین مؤلفه‌های مورد بررسی قرار گیرد. بدین منظور در جدول ۱ نتایج همبستگی بین مؤلفه‌ها آمده است. همانطور که ملاحظه می‌شود، همبستگی بین مؤلفه‌های رضایت از زندگی دامنه ۰/۲۱ تا ۰/۶۴ را نشان می‌دهد که همگی کمتر ۰/۸۰ می‌باشد. لذا رابطه هم خطی چندگانه وجود ندارد. بنابراین انجام تحلیل عاملی قابل دفاع است. در پژوهش حاضر به منظور تعیین روایی مقیاس، از روش تحلیل عاملی به شیوه مؤلفه‌های اصلی استفاده گردید. این روش، از جمله روشهای اکتشافی در تحلیل عامل به شمار می رود و هدف از این نوع تحلیل تعیین ساختار عاملی موجود در مقیاس می باشد. مقدار شاخص KMO برابر با ۰/۸۷ و همچنین مقدار عددی شاخص 2 χ در آزمون کرویت بارتلت برابر با ۳۱۴۷/۲ و در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بود، که نشانگر کفایت نمونه و متغیرهای انتخاب شده برای انجام تحلیل عاملی می‌باشد. پس از حصول اطمینان از نسبت کفایت نمونه گیری محتوا و معناداری ماتریس اطلاعات، براساس نمودار سنگریزه (صخره‌ای) و درصد واریانس مورد محاسبه توسط عوامل و ارزش ویژه بالاتر از یک، نتایج تحلیل عوامل به روش مؤلفه‌های اصلی، با چرخش واریماکس مؤید وجود ۵ عامل در مقیاس بود که نتایج آن در جدول شماره ۲ به همراه بار عاملی گویه‌ها آورده شده است. همانگونه که نتایج جدول گویا است. عامل اول (رضایتمندی از خود) با ارزش ویژه ۳/۱۸ توجیه کننده ۱۱/۸ درصد واریانس کل است. عامل دوم (رضایتمندی از خانواده) با ارزش ویژه ۲/۸۴ توجیه کننده ۱۰/۵۸ درصد واریانس کل است. عامل سوم (رضایتمندی از دوستان) با ارزش ویژه ۲/۳۷ توضیح دهنده ۱۰/۱۱ درصد واریانس کل بوده است. عامل چهارم (رضایتمندی از مدرسه) با ارزش ویژه ۲/۱۱ توضیح دهنده ۹/۸ درصد واریانس کل بوده است. در نهایت عامل پنجم (رضایتمندی از محله) با ارزش ویژه ۱/۹۶ توضیح دهنده ۹/۴ درصد واریانس کل بوده است. در مجموع ۵۱/۶۹ درصد واریانس مقیاس توسط این پنج عامل تبیین شده است. با توجه به شواهد ذکر شده و بار عاملی گویه‌ها، مقیاس مذکور از روایی مناسبی برخوردار است. به منظور تایید عامل‌های استخراج شده از مقیاس ۴۰ سوالی، تحلیل عامل تاییدی با استفاده از نرم افزار لیزرل استفاده شد.

جدول ۱. ماتریس همبستگی مؤلفه‌های رضایتمندی از زندگی

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱. رضایتمندی از خود	۱				
۲. رضایتمندی از خانواده	۰/۵۷*	۱			
۳. رضایتمندی از دوستان	۰/۵۳*	۰/۲۷*	۱		
۴. رضایتمندی از مدرسه	۰/۳۷*	۰/۴۱*	۰/۳۶*	۱	
۵. رضایتمندی از محله	۰/۵۷*	۰/۴۳*	۰/۴۳*	۰/۲۱*	۱

جدول ۲. نتایج تحلیل عاملی به همراه بار عاملی سوال‌های مقیاس رضایتمندی از زندگی

عامل (۱) رضایتمندی از خود		عامل (۲) رضایتمندی از خانواده		عامل (۳) رضایتمندی از دوستان		عامل (۴) رضایتمندی از مدرسه		عامل (۵) رضایتمندی از محله	
سوال	بار عاملی	سوال	بار عاملی	سوال	بار عاملی	سوال	بار عاملی	سوال	بار عاملی
۱	۰/۴۷	۷	۰/۶۱	۴	۰/۶۹	۳	۰/۶۶	۱۵	۰/۷۲
۲	۰/۵۴	۸	۰/۵۶	۱۱	۰/۵۶	۶	۰/۵۸	۲۷	۰/۶۷
۵	۰/۵۷	۱۸	۰/۴۷	۱۲	۰/۶۴	۹	۰/۴۴	۳۱	۰/۵۸
۱۰	۰/۶۲	۱۹	۰/۷۲	۱۶	۰/۵۹	۱۳	۰/۶۸	۳۲	۰/۵۶
۱۴	۰/۶۶	۲۱	۰/۶۶	۲۳	۰/۷۳	۲۰	۰/۵۸	۳۴	۰/۶۱
۱۷	۰/۵۹	۲۸	۰/۴۶	۲۴	۰/۶۱	۲۲	۰/۷۳	۳۷	۰/۶۹
۳۳	۰/۷۱	۳۰	۰/۵۳	۲۹	۰/۶۷	۲۵	۰/۵۲	۳۹	۰/۴۶
۳۵	۰/۵۷	۳۶	۰/۷۰			۲۶	۰/۴۲	۴۰	۰/۳۹
۳۸	۰/۶۶								
ارزش ویژه		۲/۸۴		۲/۳۷		۲/۱۱		۱/۹۶	
درصد واریانس		۱۰/۵۸		۱۰/۱۱		۹/۸		۹/۴	

جدول ۳. مشخصه‌های برازش مدل

RMSEA	AGFI	GFI	NFI	CFI
۰/۰۰۵	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۸	۰/۹۷

دوم یافته‌های آنها همخوانی دارد. اما با قسمت اولیه آن متفاوت است چرا که در نسخه ایرانی بیشترین ضریب آلفا به ترتیب برای خود، خانواده، مدرسه بدست آمد و کمترین آن نیز برای شاخص رضایتمندی از محیط و دوستان بدست آمد. این تفاوت در مقدار آلفای کرونباخ را می‌توان ناشی از تفاوت فرهنگی پاسخ‌دهندگان دانست. یکی از دلایل آن ضعف یادگیری گروهی و مشارکتی در نظام آموزشی ما می‌باشد به همین دلیل همسالان تعاملات تحصیلی کمتری با هم دارند و این مساله در افت ضریب آلفای رضایت از دوستان و محیط اثر گذاشته است.

به منظور بررسی روایی مقیاس از تحلیل عامل اکتشافی و تاییدی استفاده شد که نتایج بیانگر این بود که مقیاس مذکور در فرهنگ ایرانی نیز از ۵ مؤلفه برخوردار است که تحلیل عامل تاییدی نیز این مساله را تایید می‌کند. اما با انجام تحلیل عامل ۱ سوال رضایتمندی از دوستان در فرم اولیه روی عامل رضایتمندی از خود بار گرفت و عامل رضایتمندی از خود شامل ۹ گویه و بقیه هر کدام دارای ۸ گویه می‌باشد. با توجه به نتایج جدول ۳ می‌توان بیان نمود که بین داده‌ها و مدل پنج عاملی رضایت از زندگی برآزش مطلوبی وجود دارد. این امر موید آن است که گویه‌های تعیین شده به نحو مطلوب معرفت صفت مکنون مورد نظر هستند. بنابراین نسخه فارسی این مقیاس از روایی مطلوبی برخوردار است. به دیگر بیان این مقیاس همان چیزی را می‌سنجد که برای سنجش آن ساخته شده است. این یافته که رضایت از زندگی دارای پنج مؤلفه است با تحقیقات [۱۲، ۱۳، ۱۶، ۱۸] همسو است. در هر صورت بطور کلی نتایج این پژوهش نیز از این ایده حمایت می‌کند که مقیاس مذکور از اعتبار و روایی مناسبی

مشخصات حاصل از اجرای این تحلیل برای بررسی مطلوبیت عوامل استخراج شامل مجذور کا (χ^2) شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص تعدیل شده نیکویی برازش (AGFI) و شاخص جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) مورد محاسبه قرار گرفت که نتایج در جدول ۳ آمده است.

همانطور که در جدول دیده می‌شود و با توجه به مشخصه‌های نیکویی برازش که در جدول ۳ گزارش شده مدل پنج عاملی از سطح برازش نسبتاً خوبی برخوردار است که این مساله نشانگر صحت نتایج تحلیل عامل با روش واریانس است.

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی اعتبار و روایی مقیاس رضایتمندی از زندگی دانش‌آموزان بود که برای اولین بار ویژگی فنی نسخه فارسی مورد بررسی قرار گرفته است. به منظور بررسی اعتبار مقیاس از روش‌های دوباره سنجی و آلفای کرونباخ استفاده شد. هدف از محاسبه اعتبار از طریق دوباره سنجی علاوه بر ویژگی‌های اعتبار مقیاس، سنجش میزان اعتبار مقیاس در طول زمان و در روش آلفای کرونباخ سنجش ثبات درونی آن است. با توجه به یافته‌های بدست آمده می‌توان بیان نمود که این مقیاس از ثبات درونی نسبتاً مطلوبی برخوردار است، به ویژه پس از حذف گویه‌های که همبستگی پایین داشتند، ضریب آلفا نیز افزایش یافت. در پژوهش حاضر بالاترین ضریب آلفا مربوط به رضایتمندی از خود ۰/۸۶ بود و کمترین آن مربوط به رضایتمندی از محیط و رضایتمندی از دوستان با ضرایب ۰/۷۶ و ۰/۷۹ بودند. در پژوهش [۱۷] بیشترین ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب در شاخص‌های رضایت از خانواده، خود، مدرسه و دوستان دیده شد و کمترین آن مربوط به رضایتمندی از محیط بود که نتایج این پژوهش با قسمت

برخوردار است.

آموزشی و تربیتی و برای کودکان و نوجوانان استفاده نمود. بنابراین پژوهشگران و روانشناسان مدرسه می‌توانند برای کمک به مسائل تربیتی و پژوهشی در محیط آموزشی و بالینی از این مقیاس استفاده نمایند.

نتیجه‌گیری

مقیاس رضایت از زندگی هیوبنر از روایی و اعتبار مناسبی برخوردار است و می‌توان از این ابزار به منظور شناسایی میزان رضایت از زندگی (در حوزه‌های گوناگون مانند خانواده، دوستان، مدرسه و محیط اطراف) در محیط‌های

تشکر و قدردانی: از تمامی دانش‌آموزان شهر شیراز که در این تحقیق شرکت کرده‌اند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

منابع

1. Seligman M, Zullow M, Oettingen G, Peterson C. Pessimistic explanatory style in the historical record. *Am Psychol*. 1988;43(9):673-82.
2. Maddah-Karani Z, Elahi T, Fathi-Ashtiyani A. Explanation of psychological well-being in students based on spirituality and resiliency. *J Behav Sci*. 2014;7(4):17-8. [Persian]
3. Momani K, Akbari M, Hosaini H, Karani S. The role of personality traits and resiliency in prediction of nurses' psychological well-being. *J Behav Sci*. 2014;7(4):5-6. [Persian]
4. Myers DG, Diener E. Who is happy? *Psychol Sci*. 1995;6:10-9.
5. Keyes CL, Shmotkin D, Ryff CD. Optimizing well-being: the empirical encounter of two traditions. *J Pers Soc Psychol*. 2002;82(6):1007-22.
6. Aghayousefi A, Monajem A. The relationship between egocentrism and early maladaptive schemas with personal well-being in students. *J Behav Sci*. 2014;8(3):15-6. [Persian]
7. Diener E. Subjective well-being. The science of happiness and a proposal for a national index. *Am Psychol*. 2000;55(1):34-43.
8. Diener E, Biswas-Diener R. Will Money Increase Subjective Well-Being?: A Literature Review and Guide to Needed Research. In: Diener E, editor. *The Science of Well-Being*. Social Indicators Research Series. 37. Springer Netherlands; 2009.
9. Suldo SM, Huebner ES. Does life satisfaction moderate the relationship between stressful life events and psychopathological behavior during adolescence? *School Psycho Quart*. 2004;19:93-105.
10. Suldo SM, Huebner ES. The role of life satisfaction in the relationship between authoritative parenting behavior and adolescent problem behavior. *Soc Indic Res*. 2004;66:121-45.
11. Valois RF, Zullig KJ, Huebner ES, Drane JW. Dieting behaviors, weight perceptions, and life satisfaction among public high school adolescents. *Eating Disord*. 2003;11(4):271-88.
12. Huebner ES. Further validation of the student's life satisfaction scale: Independence of satisfaction and affect ratings. *J Psychoeduc Assess*. 1991;9:363-8.
13. Huebner ES. Initial development of the student's life satisfaction scale. *School Psychol Int*. 1991;12:231-40.
14. Huebner ES, Gilman R. Students who like and dislike school. *Appl Res Qual Life*. 2006;1:139-50.
15. Huebner ES, Antaramian SP, Hills KJ, Lewis AD, Saha R. Stability and predictive validity of the brief multidimensional student's life satisfaction scale. *Child Indic Res*. 2011;4:161-8.
16. Dew T, Huebner ES, Laughlin JE. The development and validation of a life satisfaction scale for adolescents. South Carolina: University of South Carolina; 2001.
17. Griffin M, Huebner ES. Multidimensional life satisfaction of middle school students with serious emotional disability. *J Psychoeduc Assess*. 2000;18:111-24.
18. Seligson J, Huebner ES, Valois R. Preliminary Validation of the Brief Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale (BMSLSS). *Soc Indicat Res*. 2003;61(2):121-45.